

Bijdrage van GroenLinks aan de begroting 2019

Voorzitter,

Vroeger, toen ik een kleine jongen was, las ik graag de stripboeken van Suske en Wiske. En nog steeds doe ik dat wel. Suske en Wiske verschijnt al sinds 1945 tot aan de dag van vandaag, met meer dan 300 albums met klassieke namen als de Sissende Sampan en de Toornige Tjiftaf. Mijn favoriete figuur uit deze legendarische stripreeks is Jerom. Jerom is een bescheiden krachtpatser met een groot hart, en zijn specialiteit is de zogenaamde t-slag. Als er bijvoorbeeld een rotsblok de weg versperd, dan stapt Jerom naar voren en geeft het blok een klap met zijn blote vuist. Vervolgens loopt hij rustig weg, waarbij hij doorgaans de hoon van Lambiek over zich heen krijgt omdat er helemaal niets lijkt te gebeuren. Maar 2 plaatjes verder vergruizeld het rotsblok en is de weg vrij. Jerom zegt dan iets als: Dat was een t-slag, een tijds slag, het duurt even voordat het rotsblok door had wat er aan de hand was.

En in dat opzicht, mevrouw de voorzitter, zou je het coalitieakkoord ook een t-slag kunnen noemen. Een tijds slag. Er lijkt ook met de slag van dit akkoord sprake van een vertraagd effect.

Het duurt even voordat iedereen in en om het stadhuis goed beseft dat er over het Spui een andere wind waait.

Ik lees in de begroting nog veel dat de dingen worden gedaan zoals ze voorheen gingen. Veel kernindicatoren en veel beleidsvoornemens leunen nog erg sterk op zoals het in het vorige college ging. Bij de technische vragen wordt nog veelal teruggegrepen naar beleidsnota's van vóór het coalitieakkoord.

Dat is deels logisch, maar ik proef nog niet altijd de urgentie dat we enorme uitdagingen hebben die we op een andere manier gaan

aanpakken dan voorheen. Voorzitter: de t-slag, genaamd het collegeakkoord, is nog niet helemaal doorgewerkt.

De gemaakte afspraken over de verdeling van de euro's uit het collegeakkoord zijn wél goed doorgekomen in deze begroting; kijk bijvoorbeeld naar maatschappelijke opvang en duurzaamheid, waarvoor complimenten aan dit college. Ook complimenten over de wijze waarop het contact met de bewoners in de stad wordt gezocht: of het nu gaat over de opvang en huisvesting van daklozen, over het lot van beeldbepalende populieren of het organiseren van spreekuren en inloopbijeenkomsten in wijken. Ik zie dat dit college het gesprek aangaat met onze bewoners en dat is belangrijk.

Maar op tal van andere plaatsen mis ik echt dat gevoel van urgentie, het gevoel dat we het anders gaan doen. Ik vind nog weinig terug over onze gedeelde ambitie om écht extra bomen te gaan planten, over hoe we ons groen écht beter gaan beheren en beschermen. Dat het uitgangspunt dat we bomen laten staan bij het noodzakelijke onderhoud, echt iets anders is dan het laten meewegen van het belang van een boom in het totale plaatje.

Ik vind nog niet goed terug dat we écht stappen gaan zetten naar een klimaatneutrale stad in 2030 en we duurzaamheid écht gaan integreren in alles wat we doen. Dat doel om klimaatneutraal te zijn in 2030 betekent dat hier door de hele hele organisatie het roer om moet. Dat we nu weer een begroting hebben waarin het niet is gelukt om duurzaamheid in de vorm van sturende indicatoren echt te borgen in alle processen en de hele organisatie is illustratief. Ik ga ervan uit dat we de volgende begroting wél beleidsindicatoren hebben waarmee we sturen op duurzaamheid. De wethouder Financiën heeft aangegeven deze uitdaging met ons als Raad aan te gaan en daar ga ik hem aan houden.

En ik vind nog niet overal terug dat we écht kiezen voor mensen. Mijn fractie mist nog ambitie bij het college om de wachtlijsten in de jeugdhulp echt aan te pakken, en een gevoel voor de noodzaak om hier de kansen voor iedereen gelijk te maken.

Voorzitter, Jerom zou nu zeggen: punt duidelijk, hoe verder? En dan kom ik tot een aantal suggesties, in de vorm van moties, waarvan mijn fractie het effect van de t-slag wat wil versnellen.

Op de eerste plaats op het gebied van duurzaamheid en onze klimaatambities. Voorzitter, als Haagse Raad hebben we in 2016 ons (op initiatief van GroenLinks) al uitgesproken tegen de aanleg van aardgasinfrastructuur en sinds 1 juli 2018 is dit ook wettelijk verboden (daar zat een Kamerlid van GroenLinks achter die tegenwoordig wat anders doet). Vergunningen van voor die datum zijn onbeperkt geldig, waardoor er nog veel bouwprojecten met gasaansluiting in de gaspijplijn zitten. Het nu aansluiten op aardgas staat op gespannen voet met onze duurzaamheidsambities en jaagt mensen op kosten, omdat dat aardgas er binnen 12 jaar uit moet. Uit recente cijfers van Stedin blijkt dat in Den Haag na 1 juli 2018 toch bij 39% van de nieuwbouwwoningen een aardgasaansluiting is aangevraagd, dit betreft zo'n 320 woningen. Andere steden, zoals Rotterdam (7%) en Utrecht (12%) scoren veel beter. Daarom deze motie, mede namens PvdA, Haagse Stadspartij, Partij voor de Dieren en ChristenUnie/SGP met dictum: Roept het college op: Alles in het werk te stellen om woningen waarvoor nu nog in een aardgasaansluiting wordt voorzien alsnog van het aardgas af te krijgen. En de Raad hiervoor 1^e kwartaal 2019 te informeren

Voorzitter, we blijven nog even bij klimaatverandering, maar dan de noodzakelijke aanpassingen die dit met zich mee brengt om de effecten als hitte-eilanden en wateroverlast voor onze stad binnen de perken te

houden. Dat vergt een structurele aanpak, te beginnen met het benutten van de mogelijkheden wanneer er al werkzaamheden plaatsvinden. In het gemeentelijk rioleringsplan worden klimaatadaptieve maatregelen al meteen meegenomen, bij de andere inrichtings- en onderhoudsprogramma's nog niet. Daarom de volgende motie gesteund door Partij voor de Dieren, VVD, ChristenUnie/SGP en PvdA:

Roept het college op:

- Om bij de herijking, actualisatie en herziening van gemeentelijke inrichting- en onderhoudsplannen en bij de opstelling van nieuwe plannen, maatregelen voor klimaatadaptatie op te nemen;
- En de raad te informeren over de klimaatadaptieve maatregelen die nu worden genomen ingevolge het gemeentelijk rioleringsplan Den Haag en wat de effecten daarvan zijn.

Voorzitter, dan wil ik ingaan op de groei van deze stad en met name de groei van het toerisme. Dit college zet in op kwaliteitstoerisme en dat is een waardevol streven, mits hier op een verantwoorde en weloverwogen wijze mee omgegaan wordt. Het naar het Malieveld halen van Cirque du Soleil vind ik hiervan een goed voorbeeld, een motorcross organiseren op het strand een slecht voorbeeld.

De groeiende toestroom aan toeristen naar Den Haag leidt tot meer banen, maar vergroot ook de druk op de voorzieningen en de leefbaarheid in de stad; denk hierbij aan de parkeerdruk, de woningvoorraad, speelvoorzieningen, het groen, de natuur en de rust op het strand.

Het lijkt mijn fractie verstandig om de vinger aan de pols te houden. Daarom, samen met Haagse Stadspartij, Partij voor de Dieren, PvdA en ChristenUnie/SGP het verzoek aan het college om:

* Bij de toerismemonitor over (de groei van) het toerisme ook de effecten hiervan op de leefbaarheid en voorzieningen in de stad mee te nemen;

* Hierbij ook bewonersorganisaties en belangengroepen te betrekken.

Voorzitter, dan wil ik de lezers nu meenemen naar een minder fraaie bladzijde van het stripboek van onze stad. Ik wil graag aandacht vragen voor armoede en schuldhulpverlening. Wij maken ons als GroenLinks hier ernstig zorgen over; een steeds grotere groep in deze stad profiteert niet mee van de welvaart die onze stad kent. Zo is er de groep van mensen die ondanks dat ze een baan hebben, financieel niet rond kunnen komen en in de schulden terecht komen. Natuurlijk kan dit te maken hebben met de lage minimumlonen, flexcontracten of dat mensen alleen parttime kunnen of mogen werken, maar feit is óók dat deze groep voor de gemeente vaak lastig te bereiken is. Daarom de volgende motie, mede namens Hart voor Den Haag, ChristenUnie/SGP, Haagse Stadspartij, CDA en NIDA, die het college verzoekt om in overleg met de doelgroep werkende minima een pilot op te starten waarbij de Helpdesk Geldzaken bij enkele werkgevers op locatie de dienstverlening aanbiedt aan mensen met een laag loon, al dan niet gecombineerd met (groeps)cursussen.

Een andere groep mensen die het lastig hebben, zijn jongeren met problemen of jongeren die uit de jeugdhulp komen.

Jongeren tussen de 18 en 27 hebben voorafgaand aan een uitkeringsaanvraag een verplichte zoekperiode van 4 weken zonder recht op voorschot. Dit is voor bepaalde jongeren die het al moeilijk hebben te lang, zo hebben ze niets om op terug te vallen en hebben hierdoor al snel schulden. En we kunnen hiervan afwijken. Daarom een motie, samen met NIDA, met als dictum:

Verzoekt het college:

- de ruimte die de participatiewet biedt, ten aanzien van de zoekperiode voor jongeren, optimaal te benutten;
- een actievere rol aan te nemen richting instellingen om jongeren eerder aan te melden, zodat het recht op voorschot ook eerder in kan gaan

Voorzitter, we blijven nog even bij de schuldhulpverlening. Ook daar vaak lange wachttijden en onnodig veel bureaucratie, terwijl er tegelijkertijd technologische ontwikkelingen gaande zijn die de dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening efficiënter en beter bereikbaar zouden kunnen maken. Door vertraging kunnen schulden verergeren. En wat kan dan een oplossing bieden? Een app. Daarom samen met Haagse Stadspartij, Hart voor Den Haag, ChristenUnie/SGP en NIDA het volgende verzoek aan het college, om:

de mogelijkheden te verkennen om de dienstverlening in de schuldhulpverlening op te schalen d.m.v. de inzet van een app en/of technologieën die de klant kunnen helpen hun financiële leven op orde te brengen.

Voorzitter, veel mensen met schulden hebben niet alleen financiële problemen, maar kampen ook met problematiek op andere gebieden. We weten dat dit elkaar kan versterken. Dit college wil graag maatwerk leveren en problematiek van mensen met schulden integraal aanpakken. Dit vergt dat de klant meer centraal komt te staan, de klantreis heet dit tegenwoordig. Daarom de volgende motie ondersteund door Hart voor Den Haag, ChristenUnie/SGP, NIDA, met als dictum:

Verzoekt het college:

de klantreisbeweging in de schuldhulpverlening, naar een bredere intake die problematiek in verschillende leefgebieden in samenhang beziet, te ondersteunen en verder uit te bouwen.

Voorzitter, dan wil ik het nu hebben over gelijke kansen. Het vergroten van de kanselijkheid voor iedereen in onze stad is één van de redenen waarom ik in de politiek ben gegaan en gelukkig ziet ook het college hier het belang van in. Dat gaat ook voor gelijke kansen op een baan. Er loopt momenteel een pilot in de gemeente Den Haag in het kader van anoniem solliciteren: de eerste tussenresultaten waren bemoedigend te noemen.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat we graag zouden zien dat anoniem solliciteren binnen de gehele gemeentelijke organisatie verder wordt uitgebreid, dus bijvoorbeeld ook wordt uitgebreid naar andere salarisschalen. Volgend jaar vind de eindevaluatie plaats van de lopende pilot. Vanwege het belang hiervan de volgende motie, waarin we samen met PvdA, NIDA, Haagse Stadspartij, Partij voor de Dieren, 50 plus en Islam Democraten het college verzoeken om:

* De gemeenteraad actief te betrekken bij het vervolgproces van de lopende pilot anoniem solliciteren;

* De gemeenteraad en organisaties in de stad te betrekken bij het identificeren van nieuwe instrumenten voor het bevorderen van gelijke (baan)kansen binnen de gemeente;

* Partners van de gemeente aan te moedigen om trajecten te initiëren dat trajecten om gelijke (baan)kansen binnen hun organisaties te vergroten.

Voorzitter, tot slot. Wij zouden GroenLinks niet zijn als we het deze begroting niet over de fiets zouden hebben. Meer mensen op de fiets is ons devies en gelukkig ook van dit college. In het collegeakkoord is

afgesproken om het gebruik van fietsen en andere alternatieven op de auto aantrekkelijker te maken. Essentieel daarbij zijn voldoende voorzieningen, zoals fietsenstallingen. Mijn fractie maakt zich daarover zorgen, met name waar het gaat om het centraal station, alwaar de realisatie van de stalling onder het Koningin Julianaplein wel héél lang dreigt te gaan duren. Daar moet echt een oplossing komen, graag een reactie hierop.

Een ander knelpunt blijft de Grote Markt en de rest van het centrumgebied, waar wél stallingen zijn waar nog plaats is, maar waar mensen toch nog relatief weinig gebruik van maken. Dit komt deels omdat veel mensen de stallingen nog niet goed weten te vinden, dus dit vergt een extra inspanning. Liever wat positieve creativiteit dan al die fietsen die net buiten een vak staan en alsmaar weggehaald worden. Daarom, met PvdA, Partij voor de Dieren, D66, Hart voor Den Haag, VVD en ChristenUnie/SGP de volgende motie die het college oproept om:

* Zich in te spannen om de fietser op duidelijkere en effectievere wijze te informeren over de beschikbaarheid van fietsparkeerplekken;

* Hierbij (onder andere) gebruik te maken van moderne communicatietechnieken die het parkeerprobleem vanuit het oogpunt van de gebruiker benaderen.

Voorzitter, dit avontuur van Suske en Wiske is bijna ten einde. Ik hoop dat met steun van de Raad voor onze moties het effect van de t-slag versneld en versterkt wordt. Bij Suske en Wiske loopt het altijd goed af, dus waarom niet in de Haagse Raad?